

14.01.2013

Maria Chełmicka z Okalewa

autor: Bożena.Ciesielska

Maria Chełmicka nie tylko wnuczka Józefa Wybickiego...

Maria Chełmicka (1901 – 1968)

Maria Chełmicka urodziła się w 1901 roku w Gdańsku. Była wnuczką Józefa Wybickiego, autora słów „Pieśń Legionów Polskich we Włoszech”. Maria Chełmicka w 1928 r. wyszła za mąż za swego stryja Adriana Chełmickiego herbu Nałęcz. Był od niej o wiele lat starszy. Ze związku małżeńskiego urodziła się córka Teresa Chełmicka. Adrian Chełmicki żył w latach 1868 – 1933. Miał także córkę Marię Halinę.

Do majątku Marii Chełmickiej należało Okalewo w powiecie rypińskim. Zespół pałacowy w Okalewie zbudowano około 1800 r. według projektu Hilarego Szpilowskiego dla Chełmickich. Wokół dworku w stylu klasycystycznym był park. Adrian Chełmicki był inicjatorem i fundatorem budowy kolejki wąskotorowej Rypin – Dobrzyń nad Drwęcą. W 1903 r. dzięki staraniom A. Chełmickiego otwarto w Rypinie mleczarnię.

Po śmierci męża Maria Chełmicka wzorowo zarządzała swoim majątkiem. Prowadziła hodowlę krów, koni i owiec. Zbudowała stawy rybne. Przy pałacu była oranżeria. Za jej rządów zbudowano kolejkę wąskotorową z Rypina do Sierpca prowadzącą przez Okalewo. W 1935 roku przekazała plac o powierzchni 1,12 hektara na budowę szkoły w Okalewie.

W 1939 r. w jej majątku stacjonowali Niemcy. Maria Chełmicka z córką i pasierbicą chciała wyjechać za granicę, ale została aresztowana przez gestapo i uwięziona w obozie w Charlottenburgu (Niemcy), a potem w Ravensbrück. Powróciła z córką i pasierbicą do Polski w 1945 r. Pracowała jako nauczycielka w Chełmnie, Mgoszczu, Szymanowie i w Toruniu.

Zmarła w 1968 roku w Toruniu. Pochowana na cmentarzu świętego Jerzego w Toruniu.

Bibliografia:

Materiały do dziejów rezydencji w Polsce. Ziemia dobrzyńska, Tom II, część 1 pod redakcją Stanisława Kunikowskiego, Włocławek 2002.